

Yeni Şafak, 18 Subat 2000

Sen sineği göster

Şu cümleyi vakti zamanında bir işadama (!) Turgut Özal'ın yüzüne söylemişti: "Sen balı göster, sineği Bağdat'tan gelir". O gün için sarf edilen sözlere yüklenebilecek anlam şöyleydi: "Sen bize kazanç yollarını aç, güçlükleri aşmayı bize bırak". Bir Türk'ün ağzından "Laissez faire, laissez passer" başka türlü ifade edilemezdi.

Yalnız ticaret hayatımız değil, siyaset hayatımız da bal ile sinek ekseninde hareket etmektedir. Devletin balı göstermesi esastır. Balın nerede olduğu işaret edildikten sonra sinek temini hiç dert olmaz. Daha açık bir deyişle, Türkiye'de devlet toplumun yükselttiği taleplerin icabına bakmak üzere tedbir alma yoluna gitmez; aksine toplumda talep kışkırtıcılığı işlevini üstlenen bizatihi devlettir. Bu işleyiş tarzı makbul tutuldukça Türk toplumu içinden siyaset önderlerinin çıkması imkânsızdır. Balı tutma imtiyazı tarih boyunca devletin tekelinde kaldığı için yalanan parmağın da devlete ait oluşunda şaşılacak bir taraf yok.

İSMET
ÖZEL

iozel@yenisafak.com

1950'deki yönetim değişikliğine halkın katkısı elbette büyüktü; ama halk 27 yıl süren tek parti yönetimi karşısında bir direniş başlatarak kendi seçeneğini oluşturmuş değildi. Hatta 1946-1950 yılları boyunca toplumda muhalefet lehine bir etkinlikten, bir kıpırdanıştan söz etmemiz mümkün değil. Olmadığı için de 50'deki DP zaferi beklenmedik bir sonuç gibi algılanmıştır. Devletin gösterdiği balın üstüne sinekler üşüşmüştür, hepsi bu. Doğrusunu söylemek gerekirse, devlet elindeki balı ikiye bölmüş ve hangi kısma ne kadar sinek konacağını seyre kalmıştır.

Daha sonraki seçimler de aynı minval üzere cereyan etmiştir. Devlet, dünya şartları gereği aykırı seçenekler üretmekten ve seçeneklerin beslenebileceği şartları hazırlamaktan da geri durmamıştır. Eğer "millî bakiye" uygulanmamış olsaydı, 1965 seçimlerinde Türkiye İşçi Partisi'nin 15 milletvekiliyle TBMM'ne girmesine imkân yoktu. Türk siyasetinde İslâmî seçeneğin yer almasına asla kuralı bozan bir istisna gözüyle bakamayız. Yani toplum içinde İslâmî taleplerin yükselmesi siyaset hayatının, giderek siyasî yapının yeniden biçimlendirilmesine yol açmamış, bilakis içinde İslâmî eğilim barındıran seçeneğin siyasî çerçevede yer tutuyor olması toplumda İslâmî talepleri kışkırtmıştır.

Siyasetin bal ile sinek ekseninde cereyan ediyor oluşu bilhassa "parti içi demokrasi" ve onunla doğrudan bağlantılı "liderler sultası" konusu üzerinde düşünüldüğünde önem taşımaktadır. Bal peşindeki sinekler şimdiye kadar yaptıkları gibi her siyasî partide ve de geçirdikleri her fırsatta parti içi demokrasiyi sabote etmişler, tahrip etmişler, kötürüm bırakmışlardır. Siyaseti (ticareti, kültürü) sineklerin değil, insanların yürüttüğü güne kadar Türkler hayat haklarının ne olduğu konusunda cahil, kurtuluş yolunu keşfedip açma, genişletme hususunda beceriksiz kalacaklar.